

Margareete-Helge Otter

09.09.1937–09.11.2006

9. novembril lahkus meie hulgas TÜ farmakoloogia instituudi dotsent Margareete-Helge Otter.

M-H. Otter sündis Tartus 1937. a, lõpetas Miina Härma nim Tartu II Keskkooli 1954. a ja TRÜ farmaatsiaosakonna 1959. a. Pärast lühiaegset töötamist farmaatsia erialal ja ka EPAs assistendina astus ta 1964. aastal biokeemiaaspirantuuri Eesti TA Eksperimentaalbioloogia Instituuti (juhendaja Udo Margna). Kandidaadiväitekirja kaitses ta 1968. aastal. Edasi töötas teaduri ja vanemteadurina samas instituudis kuni 1976. aastani, avaldades ligi paar-kümmend teadustööd taimede ja biokeemia alal.

1977. a jaanuaris tuli ta tööle Tartusse ülikooli farmakoloogia kateedrisse, kus ta valiti psühho-farmakoloogia laboratooriumi vanemteaduri kohale. Alates 1980. aastast töötas ta farmakoloogia kateedri õppejõuna: 1981 – 1986 vanemõpetajana, 1986–2003 dotsendina.

M-H. Otterilt on ilmunud üle 400 kirjutise, neist 8 raamatut, palju farmakoloogia õppevahendeid, ka mahukaid, üliõpilastele, üle 160 ravimite kasutamiseiga seotud populaarteaduslikku kirjutise ja ligi 200 kirjutist farmakoloogiateaduse valdkonnas. Temalt on ilmunud uurimusi psühhofarmakonide (antipsühhootikumid, trankvillisaatorid, psühhostimulaatorid jt) toimest peaaegu neuromediaatorite (serotoniin, narodrenaliin, dopamiin) ainevahetusele-ringkäigule erinevate katsesituatsioonide korral.

Sellest tekkis tal huvi nn kronofarmakoloogia vastu, s.o ravimite toime erinevus erinevatel aastaegadel ja ka ööpäevas. Ta teostas hulga töömahukaid käitumis- ja biokeemilisi uuringuid psühhotroopsete ainetega. Järgnevalt pööras ta tähelepanu ravimite toime uurimisele käitumiskatsetes ja neuromediaatorite metabolismile sõltuvalt katseloomade east. Kõik nende uuringute tulemused on ta avaldanud teadus-ajakirjades. Samal ajal selgitas ta kohalikes ajalehtedes ja ajakirjades neid aspekte inimestele: ravimite toime sõltuvalt manustamise ajast, toitainete mõju ravimite toimele, ravimite mõju lootele ja imikule jm. Tubli 20 aastat töötas ta täiskoor-musega õppejõuna, pidades loenguid, seminare ja juhendades praktilisi töid arstiteaduskonna üliõpilastele. Erilist huvi üliõpilaste seas pälvisid tema initsiatiivil loetud valikkursused arengu- ja ealisest farmakoloogiast, narkootikumidest, ravim-taimede kasutamisest meditsiinis, farmakoloogia ja farmaatsiateaduse ajaloo-st. Ühtlasi osales ta õppejõuna arstide ja proviisorite täieduskoolitustel.

Dotsent Otter on tuntud mitmete oluliste raamatute autorina farmakokineetika alalt, käsimüügi ravimite-st, toidutaimede raviomadustest jm. Suurt tööd tegi ta farmakoloogiaõppevahendite koostamisel üli-õpilastele nii eesti kui ka vene keeles: farmakoloogia õppetabelid, retseptuuri alused, farmakoterapia ülesanded, rakenduslik farmakokineetika, farmako-kineetikat mõjutavad tegurid jm. Aktiivne oli ta ka farmakoloogiategadlaste elulugude täpsustamisel ja tutvustamisel erialajakirjades, ka välisriikides (Soome, Läti, Rootsi, Saksamaa).

M-H. Otteri tütar Karin on meditsiinidoktor, poeg Arne geograafiamagister.

Dotsent M-H. Otterit kui õpetajat jäävad mäles-tama tuhanded Eesti arstid ja proviisorid, samuti tema kolleegid ja õpilased TÜ farmakoloogia instituudist.

Lembit Allikmets
Lembit.allikmets@ut.ee